

Regelbunden tillsyn i Ladubacksskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-5

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Arboga kommun och besökt Ladubacksskolan 27 maj 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 17 december 2009. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Ladubacksskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Ladubacksskolan intervjuades rektorn, lärare, elevvårdspersonal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever

Ladubacksskolan	Antal elever
Förskoleklass	50
Grundskola	224

Källa: Skolans uppgift, våren 2009

Ladubacksskolan är en skola i Arboga kommun med förskoleklass och grundskola årskurs 1-5. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor. Rektor har det övergripande ansvaret för Norra skolområdet där förutom Ladubacksskolan även Medåkers

skola, Stureskolan, Nybyholmsskolan samt fritidshem ingår. På Ladubacksskolan har biträdande rektorn det operativa ansvaret.

Tillsynen omfattar förskoleklass och grundskola. Kommunens ansvarstagande för fritidshem beskrivs i separata rapporter.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Ladubacksskolan är en skola med förskoleklass, grundskolans årskurs 1-5. Således finns ingen nationell statistik över kunskapsresultat.

För årskurs 5 anges resultaten från nationella proven i svenska, matematik och engelska. Det framgår att år 2008 nådde 94 procent av eleverna målen i svenska, 88 procent nådde målen i matematik och 98 procent nådde målen i engelska. Skolan visar en högre måluppfyllelse i samtliga tre ämnen jämfört med året innan.

Skolan gör i sin kvalitetsredovisning en analys av resultaten och bland annat anges att tidigt insatt stöd och flexibel tilldelning av resurser har lett till ökad måluppfyllelse.

Det saknas uppgifter om hur stor andel av eleverna i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i samtliga ämnen.

Skolinspektionen bedömer att elevernas resultat i de nationella ämnesproven i Ladubacksskolan indikerar att de i huvudsak når målen för utbildningen i ämnena svenska, matematik och engelska. För övriga ämnen kan ingen bedömning göras då resultat inte finns redovisade.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I 2 kap. 6 § grundskoleförordningen anges att det för varje ämne finns en kursplan innehållande både de mål som undervisningen ska sträva mot och de mål som eleverna ska ha uppnått efter femte och nionde skolåret. I kursplanerna för svenska, svenska som andraspråk och matematik finns också mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret. Enligt avsnitt 2.7 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, ska läraren allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling utifrån läroplanens och kursplanernas mål. Läraren ska muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Detta uppdrag omfattar skolans alla ämnen. I Ladubacksskolan följer lärarna upp elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål, dock inte i alla ämnen. Regelbundna uppföljningar görs i svenska, matematik och engelska. Elever, föräldrar samt rektorn saknar således information om hur eleverna utvecklas i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen i grundskolans kursplaner. Skolinspektionens bedömning är att lärarna på ett mer systematiskt sätt behöver följa upp och synliggöra varje elevs kunskapsresultat i alla ämnen.

1.2.1 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Den ska vara framåtsyftande och skriftligen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den ska också innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Dessa omdömen får vara betygsliknande men bör anpassas till elevens ålder och förutsättningar. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av är inte i tillräcklig utsträckning relaterade till kursplanernas mål. De uppsatta målen är inte alltid utvärderingsbara och bör ha en tydligare koppling mellan elevens utvecklingsområden och de insatser som föreslås för att eleven ska nå målen. I

flertalet planer framgår inte skolans insatser tillräckligt tydligt. Skriftliga omdömen har inte använts för alla elever i alla ämnen de ges undervisning i.

Skolinspektionen bedömer att Ladubacksskolan behöver se över innehållet i de individuella utvecklingsplanerna så att de överensstämmer med författningarnas krav. Skolinspektionen förutsätter att de nya bestämmelserna om individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen ligger till grund för skolans fortsatta arbete i detta avseende.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.3 Betyg sätts, intyg och studieomdömen utfärdas samt betygskatalog förs enligt förordningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Ej relevant	Ej relevant

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande skall anpassas efter deras ålder och mognad. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande. Rektorn har, enligt avsnitt 2.8 i läroplanen, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. I samtalen med elever och lärare framkommer att det varierar mellan lärarna i vilken utsträckning skolans elever ges möjlighet att utöva inflytande över sitt eget lärande. Det framkommer även vid samtal med eleverna att det varierar i vilken grad de ges information om målen för utbildningen. Skolinspektionen bedömer att elevernas möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning och sitt eget lärande behöver förbättras.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram vilka inte tar sin utgångspunkt i elevernas behov. Det framgår inte heller hur åtgärderna ska utvärderas. I Ladubacksskolan upprättas åtgärdsprogram företrädesvis för elever i behov av stöd i ämnena svenska och matematik.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla sina åtgärdsprogram så att de uppfyller författningarnas krav.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller istället 14 a kap. skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567). De nya bestämmelserna innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheterna för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Skolinspektionens tillsyn avser endast planen mot kränkande behandling. Planen ska utgå från en aktuell kartläggning och innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planerna mot diskriminering och kränkande behandling ska eleverna vara delaktiga vid framtagandet, uppföljning och bear-

betning av planen mot kränkande behandling.

Vid tillsynstillfället hade Ladubacksskolan inte upprättat en plan mot kränkande behandling. Skolinspektionen har i stället granskat de likabehandlingsplaner som finns vid Ladubacksskolan. Denna uppfyller i flera delar inte kravet på en sådan plan, det saknas en specifik redovisning av verksamhetens behov utifrån en aktuell kartläggning. Det är viktigt att skolan kartlägger risksituationer, det vill säga tar reda på hur situationen ser ut, och utifrån kartläggningen vidtar åtgärder. Vidare har eleverna inte varit delaktiga i arbetet med att ta fram lika-behandlingsplanen.

Skolinspektionens bedömer att skolan behöver upprätta planer mot kränkande behandling som fullt ut svarar mot författningarnas krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I bilaga 3 till skollagen finns föreskrifter om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan). Enligt 2 kap. 3 § grundskoleförordningen anges i timplanen bl.a. antalet timmar för ämnen och elevens val och det totalt garanterade antalet timmar (garanterad undervisningstid).

Eleverna i Ladubacksskolan ges inte undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap och ges därmed inte möjlighet att uppnå målen i ämnet för årskurs 5. Vidare visar tillsynen att elevens val inte ges till eleverna på Ladubacksskolan.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att eleverna garanteras den undervisning de har rätt till.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Undervisning i svenska som andraspråk ska enligt 2 kap 15-16 § § grundskoleförordningen anordnas om det behövs för de elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas istället för undervisning i svenska. Beslut om sådan undervisning ska fattas av rektorn. I Ladubacksskolan finns elever som är i behov av undervisning i svenska som andraspråk och som tidigare erbjudits sådan undervisning. Under vårterminen 2009 har man inom kommunen genomfört en omorganisation av undervisningen i svenska som andra språk vilket inneburit att Ladubacksskolans elever har blivit utan undervisning i ämnet. Skolinspektionen bedömer att undervisning i svenska som andraspråk behöver anordnas för de elever som har behov av det.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

10 (12)

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, framgår att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Tillsynen visar att rektorns arbetstid ska fördelas mellan Medåkers skola, Ladubacksskolan, Stureskolan och Nybyholmsskolan. Vidare är rektorn ansvarig för fritidshemmen på Medåkers skola, Ladubacksskolan och Nybyholmsskolan. Rektorn är insatt i innebörden av det pedagogiska ledarskapet såsom att följa upp och pröva undervisningsmål, att förstå vikten av att säkerställa att eleverna får en likvärdig utbildning samt att verksamheten inriktas mot nationella mål. I samtal med biträdande rektor och lärarna framkommer dock att rektorn inte bedriver ett pedagogiskt ledarskap i syfte att utveckla och förbättra verksamheten i riktning mot de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att säkerställa att det bedrivs ett pedagogiskt ledarskap på skolan.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Den enskilda skolans utveckling ska skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår i Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn har således ansvaret för skolans resultat.

I tillsynen framkommer att lärarna bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan, där verksamhet och resultat följs upp, diskuteras och utvärderas. Tillsynen visar dock det att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete på övergripande skolnivå. Det saknas uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen. Vidare framkommer att det saknas en systematisk bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Skolan saknar en utvärdering på övergripande nivå om undervisningen och betydelsen av exempelvis målen att sträva mot och individanpassning. Områden med betydelse för kvaliteten på utbildningen och således också för måluppfyllelsen.

Skolinspektionen gör bedömningen att Ladubacksskolan behöver utveckla sitt kvalitetsarbete så att det omfattar alla de områden som har betydelse för högre måluppfyllelse.

12 (12)

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Enligt 3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska i uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas i kvalitetsredovisningen. Enligt 4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning. Arboga kommun har upprättat en mall för kvalitetsredovisningar inom barn- och utbildningsnämnden och Ladubacksskolan följer den. Kvalitetsredovisningsmallen innehåller rubriker för områdena mål, bedömning av måluppfyllelse, analys samt åtgärder för förbättring. Ladubacksskolans kvalitetsredovisning för år 2008 innehåller beskrivningar av vilka aktiviteter som genomförts under året utifrån vissa mål inom bland annat områdena kunskaper samt normer och värden. Skolinspektionen kan konstatera att de analyser som görs av kunskapsresultaten är knapphändiga samt att de har en otydlig koppling till de åtgärder för utveckling som föreslås. Ladubacksskolans kvalitetsredovisning saknar en redovisning av skolans uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen. Eleverna har inte medverkat i arbetet med att utarbeta kvalitetsredovisningen. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så att kvalitetsredovisningen till fullo uppfyller förordningens krav.

2009-09-17 Stockholm

Birgitta Olsson

Bellita Torén